

R.M.I.⁴⁰

189

Kákonyi

Hist. Astyagis
regis

Debrecen

1574

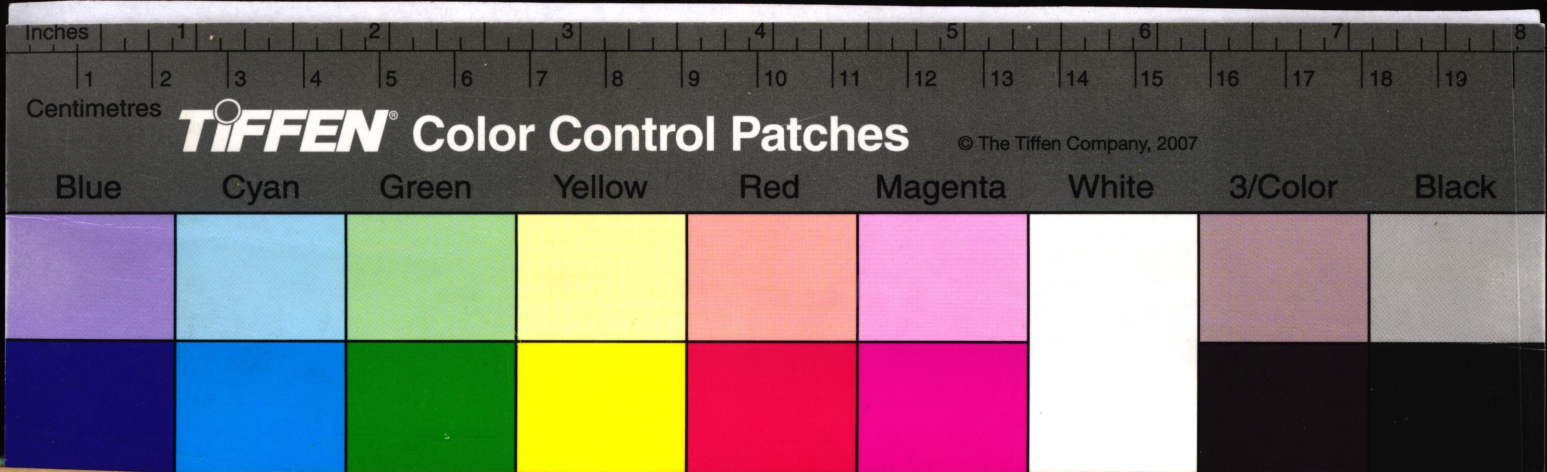
106.

Hist. Astyagis regis.

Ka'konji Pet. 181.

Jr. 1549.

Jeppz. Nyomatt 1574. Deharenbe
A' Muscumban mnes meg.

106

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

HISTORIA
ASTIAGIS REGIS ET CYRI PO-
tentissimi Monarchię frog C. Pompei M. C.
nummantis desumptra ide per Petrum Kako-
ni facta. &c.

13.

DEBRECZEMBE,
Nyomtatottor Komlos Andras által.
An. Do. 1 5 7 4.

106

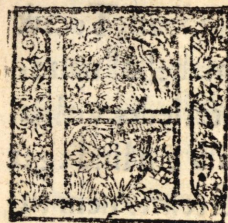
M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

HISTORIA
ASTIAGIS REGIS ET CYRI PO-
tentissimi Monarchie frog C. Pompei M. C.
nummantis desumptra ide per Petrum Kako-
ni facta. &c.

13.

DEBRECZEMBE,
Nyomtatott Komlos Andras alcal.
An. Do. 1 5 7 4.

A T ALLmas Vraknolmekem-
lekőzöm, Gazdag Kyralyoknak c-
lerit beleselőm, El mult nag üdöket
röl mostan emlő keśőm, Azert hal-
gatsatok V R A K en beśedőm.

Irnak vala T R O I A törősenek vrā, Őr szaz el-
zendőben az kilenczuen vran, Immar Roma vala
a nag Troia vrā, Bēne numa Kyralez Romolj vran.

Solon Arhenasbā Cresus Lidiaban, Az Alcerj
Kiral Macedoniaban, Sedechias Kiral vala Sidolag
ban, Astiages Kiral vala Mediaban.

Tőb Kiraliok akkor kik Vrakodanak, Mind ez
vilag terent nag sokan valanak, De birodalommal
küśebbek valanak, Az astiagesnek azert vduarlanak

Orśaga beű vala az Astiagesnek, Nag hatalma
vala az ű ercienek, Montharatlan vala nagśaga ken-
czienek, Azert sok Kiraliok neki engedenek.

Rettenetes vala mert biria Mediat, Szerenczien
orśagot es mind Afsiriāt, Lydia orśagot es Babil-
loniat, Sidrat Hircaniat es nemes Persiat.

Iollehert firsu magzattia nem vala, Eg Leān mag-
zattal lsten latta vala, Szepen ű Leāniat fel neuelte
vala, Leany emberkorban mikor iuror vala.

Az Kiralegy almor Leāniarol lara Kin meg so-
morodek az ű gondolattia, Sok tudos bō czicket ha-
mar hiuattara, Latta alō felől bōlczicknek ez mōgia

Az el mult napokbā en niugodalmoiban, Teczik
vala nekē en edes almōban, Leaniō mehebdl neue-
kōdōt volna, Magas szelō velsōd ki teriedet volna.

Sūrū sok aganak nag arnieka vala, Mind eger
Asiat el be fogta vala, Alomnak ertelme nem tu-
dō mi volna, Azert meg mōgiatok mi iōuēdō volna.

Tuggiad Kiral vg mond az bōlcziek azt mōgiak.
Fersu magzattia lesē leaniodnak, Ki ellēne lesē har-
almasagodnak. Ellēed parāczol nag sok orszagidnak.

Iōuendō ūdōben az gyermek ha elhet, Vdō forga-
sabā embert kōrt ha erhet, Nag hatalmas lesē mert
ūnagiot rehet, Orszagod el velsi mert ūneked vered.

Az kiral ezt halla raita somorodek, Nag sokat si-
uebē raita gōdolkodek, Midē akarattia vegre el val-
tozek, Maradeka ellē siue kemeniedek.

Gōdolla siueben vr finak Leaniat, Hōg ū ne ad-
naia sem penig kazdagnak, Sziuerne emelne ū vno-
kaianak, Mert ellene lenne ū kiralsaganak.

Ime persiaban eg kis ember vala, Hōg ky Cam-
biselnek neuesztetik vala, Ennek szep leaniat kiral
adia vala, Hōg kirul terehben Lean esōt vala.

Sōt meg hagia kiral az ū szolgaiának, Hōg ha fia
lenne az ū Leaniának, Eleiben hozna mint edes atti-
anak, Hōg ūis ūrūlne mint vnokaianak.

Rszuid ūdō mulua lōn fia kiralinak, Az ū Leania-
nak az tiztes aszōnnak, Giermeket fel veuck viuck
a kiralnak, Mert ig kellett vala ū akarattianak.

Ezt

Ezt immar a kiral el vēgezte vala, leles sū tana-
cziat be hiuatta vala, Tanaczianak neue az Harpa-
gus vala, Kiral illien szoual ennek szolor vala.

Giermeket fel vegied elōlē ki vigied, Neked en
azt hagiō tickō el rekkōczied, De soha sēkinck te meg
ne ielenczied, Ha read akarod haragom ne vegied.

Ime az giermeket harpagus fel neue, Kiralnak
elōlē ūr fiel ki viue, De az ū siueben ūert el vegeze,
Kiral ūnokaiat el ne rekentene.

Soka semmikeppē tickō nē lehetne, Mert giermek
annianak meg tudrara lēne, Az Asziagelnek hōg ha-
lala lenne, Kital vran lean feiedelem lenne.

Ezert ū feienek kellene velsnie, Hōg ha a gierme-
ket ū el rekkentene, Ada eg pasztornak hōg tūle el
venne, Hol neki reczenek ūert el velszene.

Tūle az Giermeket hōg paztor el veue, Eg erdō
kebelben akkor el be viue, Paztor a Giermeket eg-
giūt e-le reue, Cziak fa leuelekkel ōt be fedezgete.

Cziorda paztor szegen ū felesegenek, Errōl em-
lekozok mint hū emberenek, Zegen aszōny halla-
nehez lōn siuenek, Sziue keseredek felele ferienek.

Ym iol erted vram az kilded giermeket, Kiral el
velsene nē nelsne ū lelket, De kerlek tegedet hōsd
be nekem ūert, Kiert iōuendōben nagiot tūle vehet.

Reā velsē vrā kiralnak haraggiat, Ha ū meg tudan-
gia hogtariō magzattiat, Bizō reā velsē giermeknek
ugongiat, Nem gondolok vele kiral fentie kargiat.

A ij

Ime

Ime pásztor asszó mind addig vntata, Az kűlled
giermeket behozni bocziata, Giermekhez a pásztor
mikor el be iura, Eg nag czuda dolgot akkor ő ot lara
Pásztor nezi vala giermeket sop'atua, Eg has
kamódor es körül sorogia, Vadak madaraktol igé ol
talmasia, Es melegsétel giermeket tap'allia.

Onat a giermeket pásztor el fel veue, Varas fe-
lo pásztor útet viáni kezdé, A kamódor addig vgar-
ua kőuere, Mig hazaczkaiaban pásztor el be viue.

Tüle felesége giermeket el veue, Es az kis gier-
mekre mihelt semet vere, Ed est mosoliodok asszóra
tekéce, Szíue raita esek asszon ig felele.

Ez giermeket vrákerlek ne veselsed, Inkab gier-
mekünket erce el ki vigied, Kiral giermekciert gier-
mekünket ki vesd, Es giermeket inkab erce fel neued

Né nezdöm halalat az enné fiának, Czak lallia (lied
eletet kiral magzatának, Addeg esedezek asszó a
pászornak Zauat meg fogada pásztor az asszonnak.

Tarta fel a pásztor giermeket fiaert, V fiat ki vere
kiral magzatiaert, Nem bankodik vala az ű magzat
iaert, Es tirkollia vala igen a kiraliaert.

Igé bapé giermek el fel neuekódek, A pro gierme-
kekhez giermek tarsalkódek, Az pro giermekek Cy-
rusnak neuezek, Giermeki dolgabá bőlczie czelekő.

Sőt giermekek kőzökiaatekor szerzenek, Es ű (dek
kőzök Cyrus kirallia emelek, Mit szoka stóruébé az
giermekek űnek, eg malsaliatekbá sélébe perelnek

Sokan

Soká kik bűnösök giermekek kőzölének, Kiralnak
Cirusnak eleibé vitetének, Soká ű kőzzülék meg ve-
tetterének, Kűlőmb kűlőb keppé meg bűntetterének

Inkab nagiab resét kik meg veretének, Míd főső
éberék giermeki leuenek, Azert panaszolni kiralhöz
menének, hog paraszter giermektol verest sēuednenek

Meghal'gara kiral bősőködafokar, Cyrusthiuat
rata ki verte fiokar, Kiral Cyrus kerde adna ének o-
kar, Miert meg verette mind az vr fiakat.

Ime ez dolognak veger varia vala, Míd az vduar
nepe ezt halgattia vala, Cyrus kiralnak ezt felelte
vala, Hog meltan mielte mert ű kiral volna.

Mihelt kiral giermek feleletit halla, V nag bator-
sagat ol igen czudala, Kiral előt pásztor giermekkel
al vala, Kiral az pászornak illien boual sola.

Okor bēne sēmit sēgē pásztor ne löly, Az en be-
sede mre batorlaggal felely, Előttē hazudni hamisá
te ne meri, Hog atte feiednek moslā kegielmet nieri

Né reczik az giermek hog te fiad legiē, Te termie
betedről illiē bator legien, Nekkē meg mód azert ki
giermeke legiē Ha ncked akarod hog kegielē legiē.

Az pásztor kegielmet ű feienek kere, Giermek fe-
löl mindēt igazā ielēte, Giermeket harpago mikent
elki vitte, V fiaert giermek ez vilagon elne.

Rőuidebē móduā pásztor bebedeből, Meg elme-
rek Cyrus ekes termeteről, Kiral vnokaia: ű felele
tiről, Kiral Leaniahoz valo semelioról.

Csak

Cziak hestoddel kiral giermeket meg fedde, Ne-
mes perfiabā elöle ki küide, De elter siuebē gonofs
fēmel neze, Azert harpagusra nag haragiat vete.

Harpagusnak vala kiral vduarabā, Eggierlē eg
fia szep iffiukorabā, Meg ülete kiral ű nag banattiabā
Etkül meg főzete eg lakodalmaban,

Az iffiunak testet fel hozak eg talban, Azta'ra le
teuek az lakodalóbā, Az attiat kenallia kiral nag bu
uabā, Benne vgian egiek mint fia hulaban.

Erre az harpago nag batró felele, Kiral mīt akar
na arrol nē teherne, Kiralinak haraggia ű mind iora
velne, Noha ű fiaert nag bosszut benuedne.

Fű tanacziū akkor ű haragiat rölte, Harpago for
gattia ű nag batorsagat, Zānia szep fianak meltarlā
halalat, De azert tickollia mindē akarattiar.

Ršuid űdō muluā el fel neuekōdek, Perfiabā Cy
rusel fel őrdōdek, Harpagus ű rola sokat gōdolko
dek, Bosszu meg allasbā ű hōzzaia bizek.

Okor ű magaban harpago gōdola, Hamar az Cy
rusnak eg leuelet ira, Hog az kiral űtet veszteti aka
ria, Es hog meg marador latni sem akaria.

Giülōlegbē erte az kiralnak eser, Es űerte fia mar
halalt szēuedet, Es ű ilic bosszures nag kart szēuedet
Fedde hog magararol ű el felet kōzōr

Cirus ezt meg ertuē hadat tamasztana, Anniaiert
magaiert hog bosszuralhatna, Media ereie kezeben
inthatna, Mert ű volna annak fōlšō Capiranna.

panasz

Panasz ennel rōbbet ű sokat siamlala, Kit mind a
leuelbe harpago be ira, Niullal eg hiū embert Cy
rushoz bocziara, Kibē eg leuelet szepē szerzet vala.

Okolsā harpagus niullal cziadekōdek, Niulat az
hatara adaeg embernek, Az eg kis niul fiat mīt vadasi
embernek, Hagia űg hordozna meg ne ielēneiek.

Mikorō harpago kōuete be iura, Niulat el be vi
ue Cyrusnak mutara, Cyrus az leuelet niulba meg
talala, Harpagus tanacziar ottan ioua hagia.

Persipolis vala neue az varasnak, Kibē lako helie
vagiō az Cyrusnak, Cyrus ig gōdola rendit dolgai
nak, Hog veget erhetne ű gondolattianak.

Eg nap varas neper dologra hiuara, Nag eros
munkaual akkorō farazra, Mas nap vendeg legbē fe
iēkent hiuara, Vigā tarra űket nekiek ezt mongia.

Imma iol tartalak rebnak faraztalak, Ket nap ket
rōt tesē ha meg gōdolliatok, Mediaiaknak a mint v
duarlatok, Tegnapi dologhoz hasonlor farattok.

May ioltarrafō ha kōuetēditōk, Mindē dolgaimbā
velē eggiūt lesstek, Felelek tinektek kettōbōl ki mē
tlek, Mediaiaknak feiedelmi lesstek.

Cyrustol ezt hallak nag őrdōmestlōnek, Feieker
űneki fogadast teuenek, Valamit akarna a teuōk lē
nenek, Valahol mōdana mind vele lennenek.

No nē vara űdōt Cyrus sokat ebben, Nepenek
meg hagia giūlenek eg helbē, Kesedelē semmi ne le
giē giūlestē, Las az iffiu Cyrus bizik ereieben.

B

Vitez

Vitez vala Cyrus ű ifjuságában, Persiay vrak
vannak taborában, Mar mind el rendele Cyrus ű
bíueben, Kiralnak orságar venneie kezében.

Minden g'orsággal nepet el indita, Media ha-
tarbá taborbá szállita, Ellene az Kiral ereiet indita,
Cyrust ű ellene semminek alita.

Az Astiagesnek feű hadnaggia vala, Az vr fi har-
pagus ki tanaczia vala, Nem iura esében mit vele
tör vala, Hadda királ do'gat rea bizra vala.

Nem gondola királ mit vele tör vala De az har-
pagusra dolgat bizra vala, Hog Cyrus nepchez kő-
zelitet vala, Az Cyrus nepet el sembe szállor vala,

Teue az kiralnak kegyetlenégeiert, Es az eg fia-
nak sórníű halálaert, Az Cyrushoz haita borbíű al-
lafaert, Nepet neki ada niomorulagaert.

Ime királ halla raita meg busula, Meg vionnan
nepet ellene tamasra, Sereget meg szerze hog ű fő-
be iura, Mediaiakat igen batorittia.

Senki mar ne bizék io hamar louaban, Es az had
bol el ki szabadulában, Mert segueres nepek van-
nak taborában, Azok hatul lesnek ű diadalmában.

Do'ga lenne annak ki furni akarna, Hatul ollian
erős nepet ű talaloa, Mint elötte való ellenseg ki
volna, Vini azért minden borsálmatos volna.

Egben közelite két vrnak erie, Hamar meg ter-
tene Cyru nak ű nepe, Tabor helie fele fut vala ű
nepe, Hol or mindeniknek vala haza nepe.

Sokan

Sokan asszony nepek akkik ot valának, Persia ia-
knak ellene allanak, Kerik meg ternenek erettek vi-
nanak, De szep beszedekkel űk nem haznalanak.

Vini asszon nepek arciul sordulanak, Minden
futo nepet ig szidalmazanak, Az búkleges korő hog
houa futnának, Annioknak basabá rala be tunának

Megzegienle magat mindē futo nepe, Ismer ő sue-
giüle hamar futor nepe, Az kirala az nep nag ha-
mar meg tere, Kiral ű ereiet vinia keserite.

Persiabeliék gőzödelmet vőnek, Mediabeliék
igen vererének, Fűs ő ieles vrak sokan el esének,
Az Kyrallyal foglia nemellick esének.

Taborokbá ismer mūd el be szállanak, Nag sok nie-
re seget köztők el oztanak, Cyrust fel emelek köztők
kirallioknak, Kinek engedenek mint törőc vroknak

Astiages királ Cyrus be hozata, Nag kegyelme-
seget hozzaia mutata, Media orsággal ismer meg
onkolla, De az mediában terni nem akara.

Lambor vala Cyrus ű kiralságában, Nag kegyel-
mes vala ű birodalmában, Feiedelműl hagia eggiűt
orságában, Arriat Astiages az hircaniában.

De mediaiak az Cyrus hadaig, Czak vral koda-
nak azon mas ideig, Harom száz es őtuen sámos es-
rendeig, Eufrates kiraltol az Astiagesig.

Ellene Cyrusnak sokan tamadanak, Kik astiages-
nek regen vduarlanak, Első gongia esek Babilloni-
anak, Nem akar engedni az Cyrus Kiralnak.

Persia

Perfiabol Cyr9 haddal rea indula, Babillonianak
segitsege iura, Gazdag lybanöbol schergors kiral iu-
ta, Scherhorlnak meg ueue nag hamar orsagat.

Ellene tamazta az Babilloniat, Meg fedde bünte
re mint hirlé orsagat, Gazdag Lybanöra kelsite ü ha-
dat, Ez szeles vilagon kazdag neue vala.

Rola Cresus kirali sokat gödolt vala, Es szeles vi-
lagó kazdag neue vala, Az Görög orsagbā szellel
izent vala, Mindé veszedelmer mar iol lattia vala.

Perfiakkal Cyrus giorlā iura, Cyrus az Cresus-
sal giorlan sembe alla, Kinek nag ereiet mar el ver-
te vala, Cziak keues nepeuel meg ürközöt vala.

Esek foglia Cresus a Cyrus kiralnak, Kegielmes
az Cyr9 a Cres9 kiralnak, lollehet orsagat foglala
maganak, Varasat örökke meg ada kiralnak.

Tekelletes vala Cyr9 ü dolgabā, lmar vralkodik
egerz Asziban, Birodalma vala nag sok orsagokban,
Hires neues vala ez szeles vilagban.

Rettenetes vala hatalmasagaban, Nem niugha-
rigk vezteg ü birodalmaban, Hadat ki indita hideg
scitiara, Hog eztes meg venne ü birodalmaba.

Vala cziak eg asszon akkor litiaban, Benestrün-
gnak hiak az ü orsagaban, Az Kiralne asszon bizik
hatalmaban, Kiralt be bocziara az rt Scitiaban.

M kor kiral iura el be litiaban, Cziak előtte fo-
rog asszon ü magaban, Kiral vg vegeze ü gödoltar-
tiaban, Sok bort es sok elest hagia taboraban.

Ki

Ki indula kiral tettere selemet, Hog közelb vihe-
rne az ü ellenfeget, Kinek az asszonnak hozak sutor
híret, Az fianak ada nepe harmad reset.

Az kiralne asszon meghagia fianak, Ne hinne ki-
ralnak puzta taboranak, Valahol iarnanak igé vigia
znanak, Az ellenfeg vtan okosan iarnanak.

Kiralne asszonnak fia el indula, Pulzta taborabā
az Cyrusnak iura, Sok borhoz eleshez nepe el le szal-
la, Az Cyrus kiralnak ez hircuel vala.

Ol hircelenkiral nepet meg terite, Scitiasszon-
nak nepere crezte, Mind az eg fiaual üket ot el ve-
ste, Asszon ezt meg halla siuet kemeniete,

Nem tettere asszon semmi bizodalmar, De futni
tettere Scitiay taborat, Nem veli az kiral asszony
akarattiat, Vtanna indita bantalan nag hadat.

Immar Cyrus nepe igen bator vala, Ket magas
heg közbe el be iutor vala, Kiralne asszonnak nepe
lesbé vala, Cyrus nag ereiet közbe vötte vala.

Eene vad moggiara rea rohananak, Az Scitiak
kik lesben valanak, Az kiralnak nepe erősen viua-
nak, De mind a kiralljal földre vagatanak.

Az kiralne asszon am meg kereltete, Cyrus kiral
tettere elő vitettete, Az eg czieber verbé niakra crez-
tete, Keszülegeben neki ezt iudlte.

Cyrus kiral igial eleget az verben, Kit te semi-
hozal kegyetlenlegedbe, Kibéré hatal eleget elted-
ben, Legien ez teneked nag keuelegedben.

B iii

Tabor

Taborbeli nepe her szaz ezer vala, Kit az Scitia-
ban mind le vagrak vala, Ebben e ghir mondo haza
nem ment vala, De az illis fillis haza szalar vala.

Az ezer szazba es ueguen kilenczben, Mikor o
irnanak enni ebendoben, Az ki ezt lerte az u vig
kedueben, Neuet meg itente verleknek feleben.

F I N I S.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

